

Platonovo mnijenje – Aristotelova znanost [na margini]

Odatle nužno slijedi da Aristotelove znanosti za svoj predmet ili nemaju ništa ili imaju nešto potonje i toliko su daleko od platonovske znanosti. Platon u 7. knjizi *Države* priznaje da je umno razabiranje suprotstavljeno mnijenju: »I mnijenje se odnosi na stvari podložne nastajanju, dok se umna spoznaja odnosi na bit.« Otuda slijedi da je Platonovo mnijenje aristotelovska znanost, jer se ona bavi onim općim skupljenim iz pojedinačnog nastalog. 5

Ne čini se, međutim, da je aristotelovska znanost sama sebi dosljedna, jer ono sabrano općenito, što se naziva znanošću, ne udovoljava onom uvjetu koji je <Aristotel> pripisivao znanosti: [318] »da je znanost doista općenita i veoma nužna, a nužno ne može biti drukčije.« Ali pojedinačne stvari i ono opće što je iz njih sabrano ne sadrže nikakvu nužnost. Taj pak uvjet bolje odgovara Platonovim apstraktnim bitima, jer postoje uvijek na isti način, nego onom što nastaje i što nije opće, i bolje nego općem sabranom koje nije nužno i u drugo vrijeme može postojati na drugi način. Na to očito ukazuje i različitost mišljenja ne samo raznih sljedbi, nego i jedne te iste sljedbe filozofa koji to opće sabiru iz pojedinačnog jedanput ovako, drugi put onako, često i isti, pa i najučeniji, u drugo vrijeme, na drugi način; to dokazuje mijenjanje i raznolikost i mišljenja i pisanja. To ustrojstvo zaista odgovara mnijenju: »Mnijenje je nepostojano;« kaže i odnosi se: *περὶ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἄλλως ἔχειν* »na ono što može biti i drukčije.«⁹ 10 15 20 25

Razlika Platonove i Aristotelove dijalektike [na margini]

Platon se i Aristotel slažu, dakle, što se tiče mnijenja, ali se ne slažu s obzirom na znanost. Onome je znanost o pravim, istin- 30

⁹ Usp. ARIST. A Po. 89a.2 – 3 ὥστελείπεται δόξαν εἶναι περὶ τὸ ἀληθές μὲν ἢ ψεῦδος, ἐνδεχόμενον δὲ καὶ ἄλλως ἔχειν.